אמר ליה כאותן של בית אביך. פי' שהם גדולים או קטנים דלתים להו מילקי כמו שפירשתי לעיל (דף לה.)[ס]:

משתמש ישראל לאורה. ולא גזרינן שמא ידליק כדגזרינן בפ"ק דבילה (דף ג.) פירות הנושרין שמא יעלה ויתלוש ונמשקין שזבו שמא יסחוט משום דסחיטה ומליסה הם קליס לעשות ואדם להוט אחריהם לפי שהן דבר אכילה אבל בכל הני דהכא אינן קלין לעשות כל כך ואין אדם להוט אחריהן: **ואם** בשביל ישראל אסור. גרסה דאסור לכל ישראל דדוקא בחוץ לתחום דרבנן אמר בפרק בכל מערבין (עירובין דף מ.) ובאין לדין (ביצה דף כה.) הכא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר אבל באיסורא דאורייתא כי הכא לא ואע"ג דישראל המבשל בשבת בשוגג יאכל התם לא חיישינן אי שרית ליה לאכול דילמא אתי לבשולי במזיד דהא איכא איסור בקצילה ותמיר עליה אבל בנכרי העושה לעורך ישראל אי שרית ליה אתי למימר לנכרי לעשות בשבילו ולא דמי להא דאמר לעיל[1] נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה והכא אסור כשעושה בשביל ישראל דכי אמרינן דנכרי אדעתא דנפשיה קא עביד הא"ג בכיבוי וכילוא כו שאין ישראל נהנה ממעשה אבל הכא שגוף ישראל נהנה ממעשה של נכרי לא אמרינן אדעתא דנפשיה קעביד הואיל והנכרי מתכוין להנאתו כך פירש רבינו שמשון הזקן:

משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור. אומר ר"ת מדנקט בהמתו ולא נקט מילא מים לעצמו דווקא להשקות בהמתו אסור משום שלא היה יכול להכיאה לתוך הבור אבל הוא עצמו שרי דמטפס ועולה מטפס ויורד וכיון שיכול ליכנס לתוך הבור ולשתות לא אסרו לו בשביל שמילא אותם נכרי והא דאסרינן בגמרא נכרי שליקט עשבים לעורך ישראל אע"ג דישראל יכול להעמיד בהמתו על גבי העשבים ממחובר אומר ר"ת דהתם נמי אייתי בתרי עבדי דהכרא שלא היה יכול להכיאה בהמה לשם ואע"ג הך נמא דמילא מים משום מידום דהימרא קתני לה כדמוכח בגמרא מיהא בהמתו משום איסורא נקט לה וה"ר אליהו הכיא דאיה להמיר מפירות שילאו חוץ לתחום וחזרו שלא הפסידו היתירן הראשון כדאמר בפרק מי שהוציאוהו (עירובין דף מא.): ה"ה המים שמתחילה היה יכול (ו) לבא שם והביאו לדרך הר"ר דשרו ולא דמי דהתם לא אתעבידא כהו איסורא דאורייתא מיהו לענין אותו ישראל אדעתא

אל בית אביך. דקטנות היו אבל גדולות אדם קונע להם מקום: **קרונות.** עגלות לבני אדם: **אי משום דסבר כרבי אליעזר.** דאמר במסכת ע"ז (דף לא.) יין מותר בתותם אחד: **אי משום אימתא דבי נשיאה.** שהיה הנכרי המביאו ירא מן הנשיא שהיה שליט על פי המלכות. ומשום דאיירי ר' אבא בר כהנא לעיל גבי נחש נקט כל הני נשמיה: **מתני' אם בשביל ישראל אסור.** מדרבנן: **מילא מים.** מבור גרה"ר: **בכם.** עושין בספינה גדולה לירד בו מספינה ליבשה: **גמ' גר לאחד גר למאה.** כיון דנכרי לנכרו הדליקו ליכא למימר דבשביל ישראל אפיס: **בכם למה לי.** הא דומיא דגר הוא בכם לאחד בכם למאה: **מאכיל אחריו ישראל.** את בהמתו. ואחריו דוקא נקט בכולהו דנכרי לעורך עצמו עביד: **אבל מכירו אסור.** קס"ל דעביד נמי אדעתא דידיה: **מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים.** מחוברים: **בשבת.** לרעות וליכא למיגזר שמא יתלוש ויאכיל: **ואינו מעמידה ע"ג מוקצה.** שמא יעול בידו ויאכיל והא נמי מוקצין ניהו לגבי טלטול דאתמול הוו מחוברין: **דקאיס ליה בפסח.** שלא תפנה למקום אחר: **ואולא ואכלה.** אבל הוא אינו עומד על העשבים קרוב להם דמיתוס לשמא יטול ויאכיל: **מכירו הוה.** שהרי בספינה היה בא עמו: **שלא בפניו הוה.** כשעשאו לא היה רבן גמליאל שם דניכון ליה: **גר לאחד גר למאה.** בכם לאחד בכם למאה אבל גבי עשבים כשהוא מכירו מרבה בשבילו: **הואיל ושלא בפניו כו'.** קשיא לרבא דשמעינן מינה דבפניו אסור ואע"פ שאין כאן מרבה בשבילו: **אימא הואיל ועשאו גרד כו.** ונעמא לאו משום שלא בפניו הוא אלא הכי הוה מעשה: **מוסר לרמון כה מיד.** למולאי שבת: **בכדי שיתמו המין.** שלא יהנה במה שהקדימו להם בשבת וכן בכל מעשה שבת נתנו חכמים שיעור להמתין לערב בכדי שיעשו. והא הכא דמיתוס לאחד מימוס למאה דבבת אחת מתממין וקתני אם רוב ישראל דהוי דומיא דמכירו דמסיק אדעתיה לעשות אף בשבילו אסור ואע"ג דשלא בפניו וקשיא בין לאביי בין לרבא: **אדעתא דרובא מתממי.** ועיקר מילול השבת בשבילם אבל נכרי וישראל דנכרי אדעתא דנפשיה הוא דעביד שרי לאביי שלא בפניו ולרבא אפי' בפניו: **גר הדלוק במסיבה.** של בני אדם: **אם רוב ישראל אסור.** והא הכא דהוי דומיא דמכירו הואיל ורובא ניהו אסיק דעתיה להדליק אף בשבילם וקתני אסור: אדעתא

עצמו לא מצינו מילול וי"א אומר דה"ה לישראל עצמו אסור והאי דנקט בהמתו לאשמעינן רבותא דלא גזרינן דילמא אתי לאפושי בשביל ישראל שבהמה רגילה לשתות הרבה אבל ישראל עצמו פטיעא דשותה אחריו דליכא למיחש כולי האי דילמא אתי לאפושי דבדלייה אחת מושך הרבה לגורבו ולגורך ישראל ולפי זה אם נמשכו המים לגורך ישראל זה אסור לכל ישראל אי איכא איסורא דאורייתא כגון שמניחם דרך רה"ר או מרה"י לרה"ר אבל בכרמלית שרי לישראל אחר ויש שרלו לומר דדוקא שהיה אסורה אבל לרחוץ ידיו ורגליו ושאר תשמישין שרי כדאמר בפרק חרש (יבמות דף קיד.) רבי יצחק אילוכסו ניה מפתחות דבי מדרשא בו' אמר ליה דבר טליא וטליתא ליטיילו התם דאי משבת להו מייתי להו אלמא יכולין ליהנות ממפתחות להשתמש בהם בשבת ואין נראה לר"י כלל דהתם אין עושין לדעת ישראל ועוד דהרי בכם ונר וכמה דברים דאסור להשתמש בהם בשבת כשנעשין לעורך ישראל ה"ג לא שנא שהיה לא שנא שאר תשמישין אפשרי:

אינו והאמר רב הונא אמר רב חנינא מעמיד אדם בו' אבל לא על גבי מוקצה. והני עשבים נמי מוקצין ניהו שנלקטו היום מן המחובר ות"ת ולימא דהך ברייתא רבי שמעון היא דלית ליה מוקצה וי"ל דמשני לה אפילו כר' יהודה א"ג מודה ר"ש במוקצה דמחובר כדפי' בקונטרס בפרק אין לדין (ביצה דף כד:) מדלא ליקטן מאתמול אלקיטנהו והוי כגרוגרות ולימוקים ובריש ביצה (דף ג.) דאסר פירות העושרים משום גזירה שמא יעלה ויתלוש ולא אסר להו משום מוקצה משום דמוכנים לעורבים כי ההיא דבמקום שנהגו (פסחים דף ט:) והכא אייתי כשאין הבהמה יכולה לבא ולגאול מן המחובר ולהכי הוי מוקצה א"ג עשבים מוקצין הם אפילו לר"ש לפי שאינו יושב ומצפה שילקטום אבל בגר יושב ומצפה מתי יבוא כדאמרינן לעיל (דף מו:) וכן פירות העושרין יושב ומצפה מתי יפלו ולהכי אי לאו טעמא דשמא יעלה ויתלוש הוו שרו: **מעמיד** אדם בהמתו ע"ג עשבים בשבת. כדדרשי' במכילתא למען ינוח שורך וחמורך וגו' יכול לא יניחנו תולש לא יניחנו עוקר ת"ל למען ינוח ואין זה נוח אלא נער. ר"ת: **אמר** אביי שלא בפניו הוה. נראה לר"י דמודה אביי דגר לאחד גר למאה אלא דסבר דהכא אם היה בפניו עיקר היה נעשה לעורך ר"ג שהיה נשיא ושר וראם בספינה: אדעתא

עין משפט
נר מצוה

ס א מי' פ"ג מהלכות מלכות מלכות אמורות הל"י סמג לאוין קלה טור שו"ע יו"ד סימן קיח סעיף ה ומימן קל סעיף כ:
סא ב מי' פ"ו מהלכות שבת הלכה כ ג סמג לאוין סה עוש"ע או"ח סימן רעו סעיף ה ומימן שכה סעיף יא יב:
סב ג ד מי' ושמג שם עוש"ע או"ח סימן שכה סעיף י יא:
סג ה ו מי' פכ"ח מהל' שבת סמג שם עוש"ע או"ח סימן שכד סעיף יג ומימן שכה סעיף יא:
סד ז מי' פ"ו שם הל"ד ומסג שם טור שו"ע שם:
סה ח מי' שם הלכה ז סמג שם עוש"ע או"ח סימן שכו סעיף יג:
סו ט מי' שם הלכה ד סמג שם עוש"ע שם סימן רעו סעיף כ:

רב נסים גאון

אי משום דסבר לה כר' אליעזר דלא חייש לזיופא. ומימרא דר' אליעזר במס' ע"ז אין מעמידין בהמה (דף לא:) דתניא אחד הלוקח ואחד השוכר בית כו', ר' אליעזר מתיר בשתייה. ואמרו מר סבר כי פליגי רבנן עליה דר' אליעזר בחותם אחד כו'. ובפרק השוכר את הפועלים (שם דף נסו) אמרו וכי מאחר דקיימא לן כוותיה דרשב"ג ובוותיה דר' אליעזר דלא חייש לזיופא.

סליק פרק כל כתבי הקודש

מסורת הש"ס

(א) [פ"ז לא.], ב) [עירובין מב.], ג) [תוספתא פ"ד], ד) לקמן קנא, מכשירין פ"ב מ"ה, ה) [ר"ה ותפילין], ו) [דף קכא.], ז) להניח הכתמה בשם ואין זה ניחוק דדומיא דמתני' שייר הלי מתני עבדי דנכרא שאין הכתמה יכולה לירד לנהר ולע"ג דסך בכא וכו' כל"ל רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מבקה וכו' שמתחלה היה יכל לילך ולשתות שם והמילו נכרי דרן ר"ה:

מוסף רש"י

מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים. מחוברים לאכול ולא חיישינן דלמא עקר בידים ואוכל לה, הא אמר עליה איסור שבת, אבל איסור מוקצה קל ליה וחיישינן דלמא שקל בידים ומפי לה (שבועות עט.).

הדרן עלך כל כתבי

רבינו חננאל

אמר ליה כאותן של בית אביך. ש"מ דנישלת בידו אחת שרי, ניטלת בב' ידים לא איתברירא לן בהדיא, וכן קרונות של בית רבי הניטלין בשני בני אדם לא איפשיטא. ותתיר ר' חנינא לשתות יין הבא בקרונות של נכרים בחותם אחת, ולא ידענא אי משום דסבר לה כר' אליעזר אי משום אימתא דבי נשיאה. נכרי שהדליק את הגר. ת"ד גזי שליקט עשבים מאכיל אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור. וכן מילא מים להשקות בהמתו וכו', בד"א בגרי שאינו מכירו אבל אם מכירו אסור. תא שמע עיר של ישראל וגויים

הדרן עלך כל כתבי הקודש

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com